

Важно за наше пчеларе!

На темељу дугогодишњег практичног искуства и рада у стању смо да изађујемо све дрвене пчеларске справе стручно уз умерене цене и то: **дрвене и сламнате кошнице свих** у нашој држави употребљених **система**, надаље **оплодњаке за матицу**, **ормане за разашивање ројева**, дрвене **валове** за прихрањивање, **бокешке оквире** састављене и растављење и **дрвене летвице** без чворова за оквире, све из првокласног и сувог материјала.

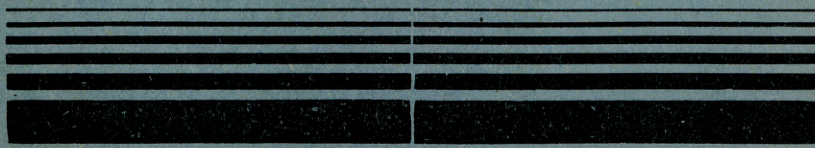
На захтев шаље се сваком ценовник бесплатно.

Надамо се да ће се поштовани пчелари са поверењем нама обратити са поруџбином, а ми ћемо се постарати да у сваком погледу задовољимо наше цењ. муштерије.

Питања и поруџбине молим слати на адресу:

Вајман и Рот

столари и специјални израђивачи кошница.
Нови Врбас (Дунавска бановина).

У Земуну, 1. фебруара 1932.

Под високом заштитом
Њег. Краљ. Вис. Наследника Престола Петра.

ИЛУСТРОВАНИ ОРГАН „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“

Број	Излази једанпут месечно Уредник: КОСТА СЕПЕРОВАЦ вероучитељ грађанске школе	Година XXIX.
2.		

Пчеларство у манастиру Великој Ремети у 18 веку.

Посвећено Његовој Светости Варнави Патријарху Српском.

Наш народ верује да је Св. Сава благословио пчелу речима: „Пчелице, Божја радилице, Господу Богу служила, а људима давала сласт и лек,“ по томе видимо, да је српска православна црква од свога постанка била заштитница пчеларства.

Оснивалац прве Српске државе Стеван Немања подигао је манастире и цркве, поклањао им је поред осталих добара по више пчелињака заједно са пчеларима. Манастиру Хилендару поклонио је четир пчелињака, а са сваким пчелињаком по два пчелара. Владари из лозе Неманића поклањали су манастирима и црквама велике пчелињаке, а пчеларе су ослободили од работа државних и црквених. Да је за владавине Неманића пчеларство напредовало и цветало сведоче нам старе повеље из којих дознајемо, да је меда и воска било толико, да се из државе извозио.

Српска црква дароване пчелињаке одржавала је, дакле

још од Св. Саве неговала је пчеларство ради добијања воска, од кога је правила свеће за увеличање славе Божије.

За време ропства црква није могла рачунати на даровање, с тога је одржавала своје пчелињаке, а велика је штета, што немамо сачуваних података о пчеларству из тога доба.

У фрушкогорским манастирима пчеларство је неговано, а да се види како се пчеларило навешћу овде неке податке о пчеларству у манастиру Великој Ремети. Пошто је манастир Велика Ремета у почетку 18 века попаљен од Турака па су писмени документи изгорели, с тога ћемо према записима описати стање пчеларства у другој половини 18 века.

Кад је Митрополит Павле Ненадовић у фрушкогорским манастирима укинуо особштину и увео општежитије, тада сви калуђери морали су сав свој покретан и непокретан иметак предати манастиру а за себе нису смели ништа задржати. Као изасланици Араијепископа и Митрополита Павла Ненадовића одређени су били као визитатори фрушкогорских манастира Викентије Поповић архимандрит шишатовачки и Атанасије Исајевић игуман Велико реметски. Визитатори су 16. јула 1753. год. дошли у манастир Велику Ремету и пописали сав иметак, који су тога дана код калуђера затекли. А 19. августа 1753. год. дошли су по други пут па су калуђери пред њима сав свој покретан и непокретан иметак предали манастиру. Из записника који је том приликом састављен видимо, да је монах Јоаникије Манојловић предао манастиру 231 кошницу.

Манастир је пазио, да се пчелињак у реду одржава, из записника братског сабора од год. 1754., 1755. и 1756. видимо, да је монах Јоаникије наређен за надзиратеља над манастирским кошницама. Монах Јоаникије ишао је у хаџилук да се покони св. местима, а при повратку из Јерусалима 1758. год. утопила се лађа којом се враћао, па се и он утопио. После Јоаникија надзиратељима над кошницама били су од 1761—1764. год. Арон Милошевић, 1765. год. Јосиф Карачунов; 1769. Арсеније Дамјановић ђакон а 1791. г. Синесије Плачић.

Из записа види се, да је пчеларство у манастиру Великој Ремети лепо напредовало, а број кошница чешће се мењао нпр. 1754. г. било је 140 пресада; год. 1762. било је 500 кошница; 1767. г. 200 кошница; а из 1790. г. остало је 100 пресада а 1791. г. било је 130 ројева, дакле 230 кошнице. Највише је кошница било 1762. г. а број кошница мењао се, што су се у јесен пчеле сумпором гушиле, а само се пресади остављали.

У оно доба мед се трошио у кући, а од воска прављене су свеће, само сувишак који је претекао продавао се. Да виде данашњи пчелари колики је био приход од пчелар-

ства и каква је била цена меду и воску изнећемо овде неке податке из старих манастирских рачуна нпр.:

9. августа 1757. г. за 21 оку воска примљено је 29 фор. 80 нов.*)

7. јула 1758. г. за стари восак добивено је 72 ф. 70 нов.

24. окт. 1758. г. за восак добивено 40 форинти.

10. јула 1759. г. за восак примљено 47 фор. 55 нов.

1. маја 1760. г. за 40 ока воска 65 фор. 10 нов.

4. августа 1760. г. за 25 ока воска 36 фор. 5 нов.

1. маја 1761. г. за 37 ока воска 52 фор. 85 нов. и т. д.

Али највећи приход од пчеларства био је 1791. г. јер је записано: „5. новембра 1791. г. од господара Илије Васића за продати јему мед манастирски 804 оке по гласу квите 272 ф.“ „20. децембра 1791. г. истом Илији Васићу продато 67 ока воска по 2 фор. по гласу квите примљено 134 фор.“

Дакле 1791. год. морала је бити врло медовита, кад су од 230 кошница добили 406 фор. а то је у оно доба био велики новац.

Поред калуђера који су били надзиратељи над кошницама манастир је неке године имао посебне чуваре код кошница тако нпр. „17. априла 1763. г. плаћено је Марку 2 фор. 90 новч.; а 7. маја Ђурици 1 фор. 50 нов.; 5 маја 1787. год. погођен је Стефан из Турске пашалука белиградског да чува кошнице за 13 фор.“

Пчеларство је у оно доба давало леп приход, а издаци су били мали. Да се може боље проценити вредност прихода од пчеларства навешћемо какова је била цена говедима нпр.

14. јуна 1754. г. продато је 4 вола за 65 фор.

12. августа 1757. за две краве продане у Ириг 18 фор.

4. фебруара 1858. за продато једно теле 1 фор. 70 нов.

4. децембра 1862. за продату краву 14 фор. 50 нов.

1767. јереј Тимотије Поповић парох Угриновачки даде 2 вола и 1 коња за парусију. т. ј. 75 фор.

1768. Ђира Чворковић из Петроваца дао воловска кола и два вола у парусију.

1773. Јереј Симеон Петровић из Нерадина дао 3 вола у 60 фор. и у готовом 15 фор. и т. д.

Кад се узму у обзир тадање цене можемо констатовати, да је пчеларство као привредна грана доносило леп приход манастиру.

Већ у оно доба, ма да нисмо имали на српском језику пчеларске књиге ни листа, ипак вешти и искусни пчелари знали су, да „на осовини роди мед“ па су кошнице носили на пашу. Из записника братског сабора видимо, да је 24. фебруара 1765. г. решено, да се кошнице однесу на Добро

*) 1 форинта = 2 динара

до. Ово пренашање кошница морало је бити после жетве, јер у манастиру пчеле су имале пролетњу пашу и липу, а после тога пренашане су на Добродо на бели босиљак — старачац. И 1791. г. пренашане су кошнице на пашу, јер се из рачуна види, да је плаћено „30. септембра бећарима — тори поред кола ишли, кад су кошнице са кованлука у манастир носили 1 фор. 30 нов.“

Манастир је примао кошнице као поклоне нпр. 1757. септембра 12. Петар Јеремић (Цинцарски) обећао манастиру 37 кошница; а 1765. г. из села Петроваца баба Деспина даје 25 кошница и друго у готовом новцу исплатити парусију т. 75 форинта.

А да су наше духовне власти биле наклоњене и водиле бригу о пчеларству види се из циркулара Архиепископа и Митрополита Јована Ђорђевића од 13. априла 1771. г. којим извештава манастире и свештенство, да је у Бечу отворена пчеларска школа и препоручује им, ко може да иде у пчеларску школу.

По обављеној визитацији 1753. г. констатовано је, да су фрушкогорски манастири имали скоро 1000 пресада. А на 1000 пресада може се рачунати да је било 2000 ројева, па може се рећи, да се у то доба у фрушкогорским манастирима сумпором гушило око 2000 кошница, од којих се добијао мед и восак. Зато су манастири имали воска за воштанице, а још им је остало воска и за продају. Наши су стари палили у славу Божију праве воштанице а ми палимо „воштанице“ у којима нема ни трунка воска.

Пре рата у фрушкогорским манастирима пчеларство је лепо напредовало, али за време рата оно је посрнуло и до данас није дошло на висину, на којој је било пре рата. Ради воска требало би наши манастири да пчеларе, јер су наши манастири у врло лепим романтичним пределима погодним за пчеларство. Божији промисао наместио је наше манастире у најлепше крајеве, сама природа упућује и зове нас да оснивамо пчелињаке, али наша је дужност, да у сваком манастиру прво створимо бар по једног пчелара.

Од свога постанка Српска је црква заштитница пчеларства па и данас наш Свети Архиепископски Синод под претседништвом Његове Светости Патријарха Варнаве издао је распис у ком свештенству и калуђерима препоручује пчеларство. Поглавица Српске цркве препоручује свештенству да се бави овом племенитом граном економије, а свештенство треба ову препоруку Његове светости радо да прихвати и у дело приведе, па да пчеларство у Српској Патријаршији напредује и цвета као што је напредовало у Манастиру Великој Ремети у другој половини 18 века.

Коста Сеперовац

Пчелар пашу тражи а пчела је нађе.

Паша и пчеларево знање најглавнији су увети до којих стоји напредак у пчеларењу. Знање стиче пчелар читањем добрих књига и листова, а још више радом на пчелињаку особито уз искусног пчелара.

Пчеларско знање није тешко стећи за онога, ко се са правом вољом прихвати пчеларења, али доћи до добре паше за пчеле већ је теже, јер је мало крајева у нас, где пчеле имају непрекидну добру пашу од пролећа до јесени. У већини крајева има за пчеле по две до три добре паше, које расваљају дужи размаци. Ови размаци више пута трају дуже, него што трају паше.

Благо пчелару, који живе у таквоме крају, где пчеле имају сталну пашу. Такви пчелар не мора никад кретати свој пчелињак. Али будући су такви крајеви ретки, пчелар мора да пренаша своје кошнице за пашом, како би му пчеле имале увек посла, јер од пчела се има користи само онда, кад оне непрекидно раде, а кад пчеле мало раде а већином пабирче или ништа не раде, тада пчелар остаје кратких рукува.

Па и пренашањем кошница, не постиже се увек оно што се хоће. Зашто? Зато, што пчелар не може знати, хоће ли цвет бити медовит, на који преноси своје пчеле да га пасу.

Доста пута се догађа, да биљке, које се рачунају да дају најбољу пашу, слажу, па пчеле не нађу на њима ништа. Такве су све биљке па и оне, које се убрајају у најмедовитије као што су воћа, багрена, еспарзет, лудерна и разне детелине, липа, старачац, елда и т. д. Кад би се то догодило, да билка слаже, на коју смо пренели своје пчеле, тада би од пренашања било више штете него користи, кад пчеле не би знале боље од пчелара да пронађу изворе меда.

За време својега пчеларења, више пута се догодило, да сам пренео кошнице на биљку од које сам очекивао богату пашу, али пчеле, које су боље вештакиње него пчелар у налажењу поља са добром пашом, прескакале, боље рећи, прелетале су поље у које сам их пренео, па су летеле много даље, где су откриле богатије изворе цветнога сока.

Чини ми се, да нисам о томе писао, па ћу овом приликом испричати неке доживљаје на својим пчелињацима.

Давно, још првих година својега пчеларења, пошто би багрена прецветала, пренашао сам кошнице на свој летњи пчелињак у ливадама, који сам оградио јендеком и засадио дрветима, да би се на њих хватали ројеви, јер сам тада поред кошница са помичним сањем држао доста и плетара, ради повећања пчелињака.

Са тога пчелињака моје пчеле пасле су ливаде, а кад је ситна храна скинута и кад је на стрњикама ударио старачац, тада су могле лепо да сабирају медени сок и са тога

цвета, који је у мојем месту скоро редовно давао главну пашу. Али те године било је друкчије.

Мада је старачца било као снега на све стране, пчеле су га некако мртво облетале, а кошнице су се споро гојиле. По томе сам судио, да је старачац слагао, па сам ређе излазио на пчелињак, до којег је требало $\frac{3}{4}$ сахата пешачити. Пошто сам истресао прилично ливадскога меда, истресалка је спавала и нисам мислио да ћу је те године више требати, јер је старачац био последња главна паша у мојем месту.

Али једнога дана дође ми чувар пчелињака и рече: „господине, ја не знам шта је то са нашим пчелама. Цео пчелињак има необичан мирис, пчеле јако лете, али ми изгледају као да су болесне; силне миле по земљи, тако, да се не може проћи кроз пчелињак, а да се која не згази“.

Сутрадан изашао сам на пчелињак и нашао сам све као што ми је рекао чувар. Пчеле су живо летеле, а по познатој нам мирној и потмулој зуци видело се да јако раде. Стазе у пчелињаку биле су посуте пчелама, које су тромо хмиљеле као да имају вртоглавицу. Па ипак после подужег хмиљења и скукутања по земљи, узлетале су на седала и улазиле су у кошнице. Све је то било за мене, у оно време почетника, ново и необично, и бацало ме је у бригу, јер нисам умео себи да разјасним те противности: необично жив лет, хиљаде малаксалих пчела по земљи, а кошнице тешке као олово, али мед кестењасте боје и необична силовита мириса.

Све то је за мене било у оно време велика загонетка. Једино ми је јасно било, да мед што су га моје пчеле нанеле није од старачца, него од некога другог цвета, али од каквога, ја то нисам знао.

Зато сам почео боље посматрати лет пчела. Па шта сам опазио? Ма да је старачца свуда околно мојега пчелињака, пчеле нису летеле уокруг, него је сав ток пчелињега лета био окренут истоку, гдје је била пустара Вишњевци. По томе јасно ми је било, да на Вишњевцима мора бити неки усев, који даје пчелама тај необични мед. Зато сам рекао чувару да сутра кад почне лет, пође пут Вишњеваца и да пронађе, шта је тамо засејано.

Кад сам сутрада отишао на пчелињак, дочекао ме је чувар са повећим снопићем расцветане елде. Сад ми је било све јасно, и одкуда је у кошницама онај загасити мед, и зашто су пчеле као пијане хмиљеле по пчелињаку.

Кад смо почели истресати мед, видели смо, на крај мора од старачца, који је окружавао мој летњи пчелињак, у кошницама је био загасити мед од елде, а од меда са старачца није било ни трага. Зато су пчеле мада су биле усред старачца, прелетале широко и мирисно поље покривено старачцем и летеле много даље на елду, која је била 7—8 ду-

жи далеко од мојега пчелињака.

Сличан случај догодио се опет једне године пре великога рата.

Кошнице су ми биле на истом летњем пчелињаку јужно-западно од села у ливадама, камо сам их пренео одмах после багрене, дакле месеца маја.

На томе су месту дочекале и старачац и пасле су га неких 14 дана, те сам добио неколико метарских цената меда од старачца скоро као вода отворене боје. Будући је старачца било много, очекивао сам да ће истресање меда од старачца трајати до краја септембра. Али дође опет изненађење Наједанпут престадоше пчеле да лете јужно-источно (према Вишњевцима) гдје је било највише старачца, па ухватише ток северно од летњег пчелињака према селу, гдје им је био зимски пчелињак.

Зашто су пчеле окренуле свој лет према селу?

Зато, што је северно иза села према Фрушкој Гори, на властелинском земљишту била засејана јесења елда. Будући сам тада већ имао искуства, како бива кад пчеле лете на елду, било ми је јасно да попушта медовитост старачца, тада је елда, која је била медовитија од старачца, привукла пчеле себи. Сваког истресања мед је бивао помало све загаситији, док најзад није добио кестенову боју, а то ми је казивало, да су пчеле сасвим оставиле старачац, мада се је белио на све стране и да су прешле на елду, свакако зато што је старачац изгубио медовитост.

Што су моје пчеле у првом испричаном случају оставиле старачац па прешле на елду, није ми неразумљиво, јер је ону елду окружавао старачац, па је летећи по старачцу све даље и даље, нанео пут на елду. Велики комад земље засејан елдом био као неко острво у мору од старачца. Али ми је чудо, како су у овом другом случају нашле пчеле ову елду северно од села, кад су је од ње делили прво оранице, на којима није било старачца, па ледине, и најпосле село у сред којег је био њихов зимњи пчелињак. Пчеле су ту елду вредно облетале свако пре подне, мада је било далеко $\frac{3}{4}$ сахата, а после подне су пабирчиле по старачцу, отави и бундевама по кукурузу.

Још један случај.

Једне године скоро цело поље јужно, источно и западно од села жутило се од горушице, а њен тежак мирис осећао се на далеко. Моје пчеле вредно су радиле а кошнице су бивале сваки дан теже.

Нисам се радовао меду од горушице, јер није добар за пчеле зато, што се брзо ушећери, а није добар ни за јело, јер је силовит и пали у грлу, па се нерадо купује, али је дошло време да се истреса јер су кошнице биле пуне. Но колико изненађење! Из истресаљке, у место добро познатог

ми меда од горушице, потече диван мед, пријатног укуса и лепе жуте боје.

Од чега је био тај мед? Опет на властелинском земљишту, доста далеко (3—4 километара) био је засејан еспарзет. Па крај јаког мириса од горушице, која није била те године медовита, пчеле су нашле еспарзет, који нема тако јак мирис, мада га је од поља са горушицом делио доста широк пашњак. И тако сам ја у место мрскога ми меда од горушице, добио неколико мет. цената краснога меда од еспарзета.

Тако сам више пута у место меда од багрене, добио меда од еспарзета, који је почињао цветати са багреном, али је трајао много дуже, а мед му је загаситији и гушћи од багреновца.

Више пута дешавало ми се је за време својега пчеларења, да сам уместо меда, којем сам се надао, добио мед на који нисам ни мислио. Док сам ја ишао за једним медом, пчеле су ми нанеле други, јер су нашле бољу пашу.

Ови случајеви осветљавају питање: Како то да пчелар привидно од једне исте паше у разним годинама, добива медове разне боје и укуса. Ту разноликост медова од на око, исте билке, неки су пчелари и пчеларски писци приписивали клими, земљишту и т. д. а ја држим, да је узрок томе тај, што пчеле, у место да пасу ону биљку на коју су пренесене, откривају другу, бољу неку даљу пашу, за коју пчелар више пута и не зна.

Још нам ови случајеви казују, да пчеле боље знају него пчелар да нађу добру пашу и да тако пријатно изненаде својега пчелара и да му напуне судове бољим и лепшим медом него што је он очекивао.

Цело пчеларење препуно је изненађења, па зато је пчелар приморан да непрестано размишља како би био у стању да одговара на разна крупна и ситна питања, што му их задаје пчела и кошница.

Ђорђе Коларовић.

Примена центрифугалне машине у пчеларству.

(Свршетак.)

а) Да унутрашњост добоша буде најмање два пут шира него што јој је дао ширину г. Пресечки. Управо треба да је толико широка да се у њој слободно могу окретати целом ширином оквири из Дадан Блатове кошнице (то одговара

ширини од 60 см.);*)

б) Да носач оквара буде израђен од танких, округлих металних шипака, које не смеју заклањати мед у наспрамним ћелицама при истресању;

в) Да носач оквира при окретању не удари у мед на дну добоша (да између њега и дна добоша при окретању има 20 см размака) како би се избегло мућење и пенушање меда;

г) Да на дну добоша има с обе стране најмање по један отвор са славином за брже отицање меда из добоша.

На основу искуства при употреби Пресечкове истресаљке ми смо је детаљно приказали у сликама и речима да би се тиме користили сви они, који желе израдити употребљиву истресаљку ове врсте.

На техничком усавршавању истресаљке за мед марљиво раде Американци, Французи, Немци и Руси. О томе расправљају сваке године амерички и француски пчеларски листови. Аустријанци пишу да су створили истресаљку са зракастим постављањем оквира још 1910. год. (слика 11.) Међутим одушевљени француски пчелари, као ратници и борци у дугој рововској војни пред Верденом, месецима су радили на прорачуну и конструисању савршенијих истресаљака, од којих се захтева да оне једновремено истресу мед са обе стране саћа у року од неколико минута. Они су прилично успели у овом труду. У њиховим истресаљкама (слика 7, 7а и 7б) истресе се мед из 12 оквира пресечно за 8 до 10 минута. Нису задовољни са брзином истресаљака јер им ручни погон није у могућности да да већи број обртаја у минуту, што се неминовно захтева код истресаљака ове врсте, будући је рад са оваквим истресаљкама јако заморан за људску снагу.

Убрзо после појаве француске ручне вишеоквирне истресаљке полет за усавршавање истресаљака прихваћају немачки пчеларски стручњаци са успехом. Напред смо поменули такве истресаљке са зракастим постављењем оквира система Miete Thie D. R. P. и D. R. G. M. На пчеларској изложби у Бечу 1925. године, привукла је општу пажњу посетилаца изложбе десето-оквирна истресаљка, коју је израдила фабрика Graze по изуму аустриског пчелара Лефлера из Маркгренингена. У овој су истресаљци смештене две касете, које су међусобно око главне осовине спојени укрштеним полугама. У ове се касете хоризонтално смешта по пет оквира. И код ове истресаљке главна је осовина снабдевена лежиштима на куглама.

Наш се народ налази у великој економској кризи. На-

*) Ово ће проширење дрвоног добоша знатно повећати не само облик но и тежину истресаљке. Тако велика и тешка истресаљка неспретна је за пренашање.

ши сеоски пчелари немају материјалних средстава да прибаве скупе реномиране истресаљке. Да би се у том погледу помогло економско слабим пчеларима, а и свима другима које интересује потпуније познавање истресаљака, писац овог написа трудио се да уз објективнији приказ истресаљака пружи и њихове слике, те да се истим послуже.

Вредним пчеларима који располажу са техничком и занатском спремом овим написом пружамо пострек, да припомгну на конструисању практичних и јефтиних истресаљака за истресање меда.

Витомир Јовановић.

Зимска лепота на пчелињаку.

(Снимак пчелињака г. Милића Нешића наставника цртања болевачке гимназије)

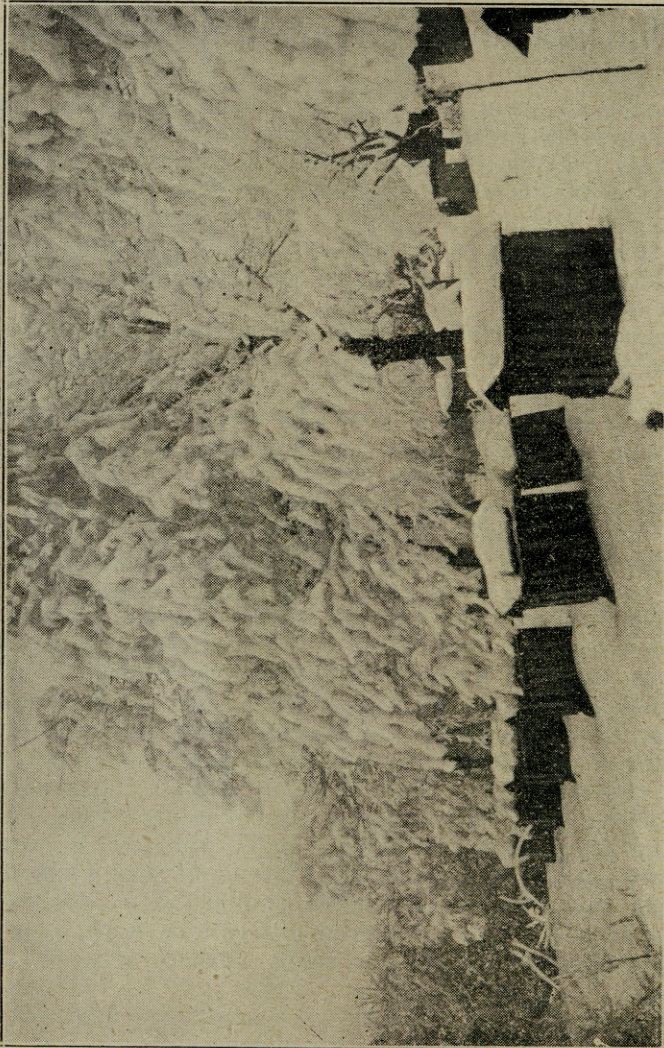
Оштар мраз давно је умирио несташно треперење лишћа на дрвећу. Немилосрдно га је спалио, али је дао нове лепоте и чари природе у загрљају снега. Снежне пахуљице обукле су брда, поља и долине у најлепше властелинско рухо. Чар и драж зиме и снега закитили су оголено дрвеће и наше пчелињаке. Природа је сва у чаробном сјају. Блиста се игласто иње а његов шум ствара најлепшу музику наше горе у зимском смирају.

На столу су ми књиге. Слушао сам мало пре Бутлерева, Бутковића, Каблукова, Кожевинкова, Красноперова, Абрикосова, Потелима, Кораблева, Бруханенка, Старобогатова, Серебинова, Цандера, Дадана, Лангстрота, Атинкса, Токинса, Вишњакова, Шимановског и друге. Ено их и они су занемли пред чаром природе.

Док весело пукцара вагра у мојој собици, у подножју Ртња, замишљено гледам на сребрнасто дрвеће искићено ињем. Гледам док ми се очи не засене од блиставог сјаја са падина Ртња и Маленика. Моје мисли шетају преко Ртња Маленика, Подгоричких и Боговинских планина. Као да гледам идилу са пчелињака чика Илије Радоњића у планини: Преко његових високих кошница снег је нападао два метра. „Не плаши се“, вели ми чика Илија, „гази слободно!“ Снег је дебео преко 2 метра а под ногама нашим је потпуно смрзнут. Трчи слободно; пчеле ништа то не осећају Снег је најбољи заштитник мојих кошница. Докле су ми кошнице овако затрпане не бојим се никакве штете и дуге зиме, јер им је остављено медиште пуно меда. Остављам чика Илију. Као да чујем песму горе и дубраве са боговинских појата и слушам жубор испод леда понорнице и слушам завијање вукова са Брезовице и Појења Волим ићи по дебелом и замрзнутом снегу . . . Волим осматрати стопе живахне дивљачи Волим удисати оштар ваздух

и слушати фиук ветра док ми пчеле безбрижно дремају у кошницама, чекајући топлоту југа

Ево ме међу мојим пчелама. Гледам их сабијене у клупчету развојеном саћем. Гле како висе на саћу. Ено матице у средини. Ено њених дворјана и њене верне страже како

Пчелињак под инџем

је окружују. Ено првог реда пчела што висе закачене за пуне ћелије с медом. На њих се наставља закачен други ред пчела и тако све до краја. Време је мало попустило ено

где оне прве додају мед другима и тако даље као кад граде саће Протрљам засењене очи и погледам на своје књиге на столу. У топлој собици и у својој безбрижности за пчелама ја сам у мислима далеко ишао и видео оно што ми је драго.

Пчелар са Тимока.

Пчеларско друштво и пчелињак.

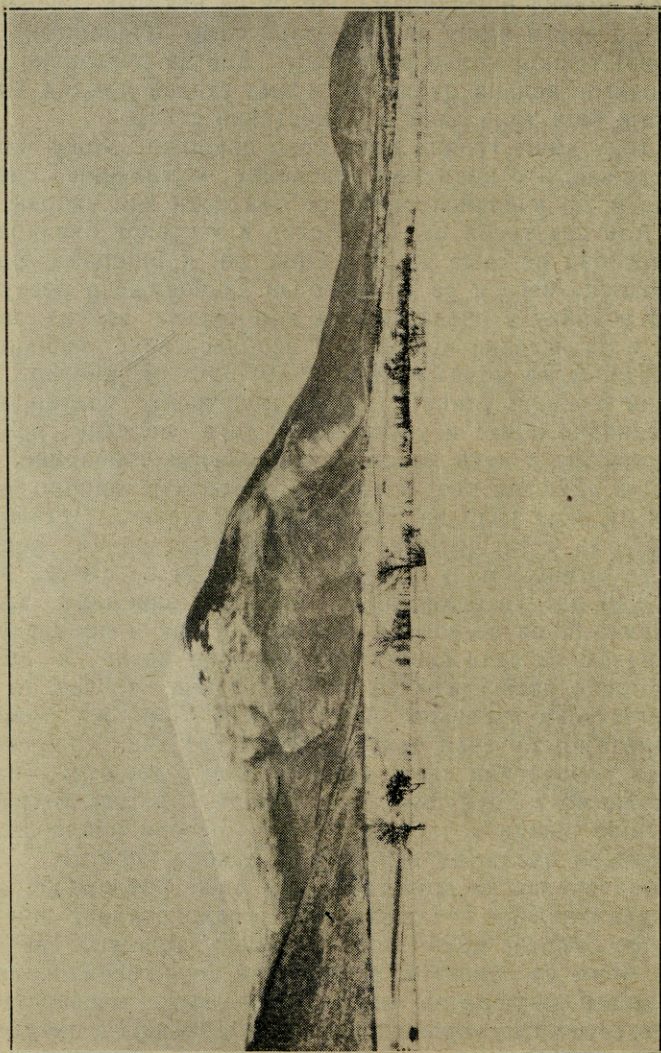
Пчеларско друштво и пчелињак тако су везани, да се прво без другог не може замислити. Наша пчеларска друштва имају свој пчелињак, али мени изгледа да ти пчелињаци код већине наших пчеларских друштава не задовољавају потребе пчеларског друштва. Дакле није доста да пчеларско друштво има свој пчелињак, него тај пчелињак мора бити тако уређен да може задовољавати потребе друштва и његових чланова.

Пчеларска друштва основана су, да шире и унапреде рационално пчеларство у нашем народу, да поједини чланови друштва — особито почетници — имају прилике да стекну теоријско и практично пчеларско знање. А то ће се постићи, ако пчеларско друштво има свој добро уређен пчелињак и вештог и искусног пчелара.

Пчелињак од пчелињака разликује се, а пчелињак пчеларског друштва треба да буде узоран пчелињак. Пчелињак пчеларског друштва треба да има кошнице разних конструкција са којима се пчелари у том крају; добро је да има и кошнице (макар по један примерак) са којима се пчелари у другим напредним државама, а ту мора бити и кошница за коју се држи, да ће бити кошница будућности. А да се са кошницама разних конструкција пчелари начин пчеларења мора се удешавати према конструкцији кошнице, стога је неопходно потребно, да на друштвеном пчелињаку ради вешт и искусан пчелар, који мора и теорију познавати. А ово последње недостаје нашим пчеларским друштвима, с тога пчеларска друштва не постижу што би требало и што од њих очекивамо. Али ипак зато не смео бацити кривицу на пчеларска друштва, јер она према приликама и околностима у којима се налазе од своје стране дају што могу, а да су повољније прилике она би све наше потребе и жеље задовољавала.

Наша пчеларска друштва основана су иницијативом неколико одушевљених и идеалних пчелара, одржава их мали број искрених пријатеља и љубитеља пчеларства, а издржавају се готово од саме чланарине, једва покривају своје потребе, с тога и поред најбоље воље не могу да раде како би желела. Узевши у обзир, да су наша пчеларска друштва

сирота, с тога и ми са својим захтевима и жељама морамо бити умерени и задовољити се с оним, што добијамо, јер и сами треба да смо ревноснији у својим дужностима према друштву, па ће и друштво боље наше потребе задовољавати.

Ртањ

Јавна је тајна, да пчеларска друштва одржавају само пасионирани пчелари т. ј. они пчелари, који пчеларство цене као поезију економије, и да они својим упливом одржавају друге пчеларе, да остају чланови пчеларског друштва. Зато

наша пчеларска друштва тек животаре, а не могу да ојачају, да могу својој главној сврси одговарати као што треба.

Неко ће рећи: пчеларско друштво треба да има велики пчелињак па ће приход од пчелињака све друштвене потребе покривати. А неко ће помислити, да друштво од пчелињака може леп капитал стећи. Истина је да пчеларство доноси леп приход појединцима, јер су се неки од пчеларства помогли, а други имају да благодаре само пчеларству, што се на овој тешкој кризи одржавају. Али да пчеларско друштво подигне велики пчелињак и има сталан приход од њега то није баш тако лака и једноставна ствар.

У току више година пчеларско друштво може подићи леп пчелињак, а с временом набавиће најглавније системе кошница и тај пчелињак може се сматрати као узоран пчелињак. Али сад треба имати вештог и искусног пчелара, који је способан не само да пчелари, са кошницама разних конструкција него и да је способан да покаже и растумачи другима разлику у пчеларењу са кошницама других конструкција и да истакне предност и особине сваке кошнице са којом ради. А ми немамо таковог друштвеног пчелара, ради тога неки пчелари увиђају, да их друштвени пчелињак не даје очекиване поуке и упутства, с тога постану немарни према друштву а неки престане са уплатом чланарине.

Наша друштва свој пчелињак поверавају обично једном свом члану, који ради на пчелињаку бесплатно. Остали заборављају, да и тај друштвени пчелар има својих послова, а нико не помаже му у раду-тобоже да му не смета. А кад добровољни пчелар ради својих послова занемари друштвени пчелињак па не доноси ништа, или чак и пропадне, тада се правда, да ради својих послова није могао и друштвене кошнице прегледати, та није он једини позван, да одржава друштвени пчелињак. А ми остали нисмо му помагали дозволили смо, да један човек грби за све нас, увиђамо да смо и ми пропустили своју дужност према друштву, па како да кривимо и осуђујемо само једнога? А тај бесплатни рад највише шкоди и упропашћује друштвени пчелињак. Зато друштвени пчелињак већином не доноси користи.

Наша пчеларска друштва имају мање пчелињаке, а не могу подићи велики пчелињак, јер немају сталног пчелара, који би се само за друштвени пчелињак бринуо. Ни један члан не може се обвезати, да одржава друштвени пчелињак, јер ми нисмо пчелари од заната, нама свима пчеларство је споредно занимање управо забава и разонода. За пчеларство употребимо слободно време, које имамо после своје главне дужности. Баш зато, што нам остаје мало слободног времена не можемо се примити да прегледамо и одржавамо друштвене кошнице, особито кад имамо свој пчелињак. А појединци кад се приме надгледања и одржавања друштвеног

пчелињака поред најбоље воље не могу да врше онако, како су мислили само с тога, што оно мало слободног времена поделе на свој и друштвени пчелињак.

Друштвени пчелињак до сада није носио користи нити је одговарао сврси, с тога морамо настојати, да се подигне велик пчелињак чији ће приход подизати материјално стање друштва и задовољавати потребе појединих чланова. Које друштво подигне велик пчелињак, оно ће бити материјално обезбеђено и моће свога пчелара наградити.

Наша пчеларска друштва сиромашна су, па не могу држати сталног плаћеног пчелара. А кога ћемо за пчелара узети? Ми немамо пчелара од заната, т. ј. људи који се баве искључиво само пчеларством и живе од пчеларства, код нас је пчеларство споредно занимање. Али ипак нађе се код нас људи, који уживају у пчеларству, познат им је живот и развијање пчелинега друштва, али немају места за пчелињак и не могу да дођу до свога пчелињака. Има сиромашних људи који су радили на пчелињаку код неког пчелара, али не могу свој пчелињак основати. Од ових људи могао би се наћи један, који би са вољом радио на друштвеном пчелињаку а особито тада, кад би и он имао користи од пчелињака.

Већ саи споменуо, да добровољни руковооци друштвеног пчелињака и поред најбоље воље ради својих дужности и ради свога пчелињака не могу доспети, да и друштвени пчелињак одржавају. Друштвени пчелињак да не пада на терет једног члана најбоље је, да се одмах нађе пчелар, који ће за одржавање пчелињака бити награђен од прихода са пчелињака.

Чим друштвени пчелињак има 20 кошница одмах треба да има сталног пчелара. Док је пчелињак мали друшто не може плаћати пчелара, али може му ипак нешто учинити нпр. дати стан и мало баште, и поред тога и половину прихода од пчелињака. Пчеларско друштво набавља кошнице и вештачко саће, а пчелар кад има половину меда он ће се потрудити, да се пчелињак повећа, и да већи приход доноси. Али никако не може се дозволити, да има и свој пчелињак, јер би тада могао друштвени пчелињак занемарити. Разуме се мора одбору поднашати извештај о раду, а одбор има право надзора над радом пчеларевим.

Пчеларско друштво треба да има узоран пчелињак, тај пчелињак треба да буде школа за почетнике и на њему да се држе предавања о пчеларству у време главне сезоне рада. Почетници упознаће живот и развијање пчелинег друштва, видеће природне ројеве, а поред тога да се одржи течај о извођењу племенитих матица.

Друштвени пчелињак треба да има добру расу пчела,

а то ће постићи, ако од најбољих кожница изводи матице*). Кад друштвени пчелињак постигне извештан број кошница, тада пчеларско друштво може завести давање ројева својим члановима по најнижој цени. Тако исто може извађати племените матице и по ниској цени давати својим члановима. На друштвеном пчелињаку треба увек да има у залихи племенитих матица да може у свако доба дати и помоћи својим члановима. На друштвеном пчелињаку треба да се по утврђеном плану пчелари, па ће друштво од пчелињака имати користи, а поред тога моће изаћи у сусрет жељама својих чланова.

Већ смо споменули, ди немамо пчелара од заната па и друштвени пчелар можда неће бити упућен у све послове. Код друштвеног пчелара главно је да је добар радни и послушан према члану одбора, који надзор води над његовим радом. Ако друштвени пчелар не прати напредак у науци пчеларској, али за то свакако да међу члановима одбора има пчелара који прате научно развијање пчеларства, па ови ће друштвеном пчелару давати упутство шта и како да ради. А на великом пчелињаку лако се могу разни експерименти чинити. Кад пчеларско друштво буде имало леп и велик пчелињак, тада ће га чланови одбора радо посећивати, а кад буде доносио користи сви ће настојати, да још више доноси и боље напредује, јер то ће бити дика читавог друштва.

Кад пчеларско друштво подигне леп и велик пчелињак соигураће себи сталан приход и неће се борити са материјалним неприликама, биће му загарантован опстанак.

Какав треба да буде друштвени пчелињак говорићемо други пут, а сад ми је главна сврха да упозорим, да пчеларска друштва треба што пре да дођу до лепог и великог пчелињака, па ће осигурати свој опстанак. Сад ће се одржавати одборске и скупштинске седнице, а друштва треба да о овом важном питању расправљају и своју одлуку донесу.

К. Сеперовац.

*) Како се производи племенита раса пчела биће говора у посебном чланку.
К. С.

Дјела пчелиња, њен унутрашњи ред и рад, њена слога и вјештина јесу мени најљепша имна, с којом се не може успоредити ни једна ни једнога пјесника на земљи која је отпјевана у славу Божју. — Јован Живановић

ЈУГОСЛАВЕНСКА ПЧЕЛАРСКА ИНДУСТРИЈА

Л. Ритцман, Нови Врбас (Дун. бан.)

Наш нови ценовник са 200 слика и преко 300 предмета изашао је из штампе и шаље се свакоме на захтев, бесплатно.

Наше смо цене знатно снизили, тако да су исте у складу са ценама пчеларских производа. Нарочито обраћамо Вашу цј. пажњу на наше следеће производе:

Умјетно саће од гар. чистог пчелињег воска,
Кошнице од сламе и од дасака, решетке од жице
Врцаљке, канте и сита за мед, пчеларске капе, рукавице, димилице, топионике за восак, преше за израду уметног саћа, размаци, враташца за кошнице, сваковрсне окове за кошнице, боксешке оквире и боксешко саће, погони за врцаљке, семе медоносних биљака и на све остале пчеларске потрепштине које налазите у нашем новом ценовнику.

Пчелињи восак прерађујемо на умјетно саће уз цену од Дин. 6. по кг-му.

ПЧЕЛАР

Вешт сам свима пословима око пчела, тражим место пчелара на већем пчелињаку. Вољан сам примити пчелињак, да радим на **процент**. Овде су поволне прилике за пчеларење, с тога кошнице могу се и овде код мене пренети. **Ја сам самац и трезвен**, а стар сам 48 година.

СВЕТОЗАР ПЕТРОВИЋ

Инђија

Војновићев салаш

Чланарина је за чланове утемељаче једаред за увек 100.— Дин., а за редовне чланове 30.— Дин. годишње. Редовни чанови добивају лист бадава, а утемељачи плаћају годишње за лист 15.— Дин. Преплата је за нечланове 30.— Дин. годишње а плаћа се унапред за целу годину.

Преплату и огласе треба слати „Српској пчеларској задрузи“ у Руму Рукописе, питања, књиге, листове у замену и рекламације (потраживања недобивених бројева) треба слати уредништву „Српског пчелара“ у Земуну.

Цене огласима у „Српском Пчелару“: Оглас на целој страни: једанпут стоји 60 Дин; трипут за 10% јефтиније; на пола године 20% јефтиније; на целу годину 30% јефтиније. — Оглас на пола стране: једанпут стоји 30 Дин ; трипут 10% јефтиније; на пола године 20% јефтиније; на целу годину 30% јефтиније. — Оглас на четвртини стране: једанпут стоји 20 Дин.; трипут 10% јефтиније; на пола године 20% јефтиније; на целу годину 30% јефтиније. — Оглас на осмини стране: једанпут стоји 15 Дин.; трипут 10% јефтиније; на пола године 20% јефтиније; на целу годину 30% јефтиније.

Ко жели да купи старија годишта „Српског пчелара“ година 1924—1930. нека пожурити са наруџбом, јер се налази још мали број комплетних годишта. Цена је за свако годиште 20 динара. Новац се шаље унапред или се лист шаље на надоплату. Поручбине и новац треба слати „Српској пчеларској задрузи“ у Руму.

Власник и издавалац „Српска пчеларска задруга“ у Руми.
